

DOCUMENTACIÓ RECUPERADA

NAIXEMENT DE LA TINENÇA D'AZNAR LAGANYA

*Autor: Jacobus
(Col·laborador de l'Associació Cultural Repavalde)*

Document 1-a

Carta de donació del Rei Alfons de la Corona d'Aragó.

Dona els termes de la penya d'Aznar, i afegeix també Vall de Roures, Font de spatla i Mesquí, amb tots els seus termes.

Reb la donació Déu nostre Senyor, la Seu de Çaragoça i el seu Bisbe Pere.

El rei reté com a pròpia una part de la donació.

La carta va ser feta a Osca la vigília de Sant Jaume de l'any de l'Era 1213.

En l'any del calendari actual, correspon al 24 de juliol de 1175.

Idioma, llatí.

Document 1-b

Traducció del document 1-a.

Document 2-a

Carta de donació del bisbe Pere de la Seu de Çaragoça.

Dona els termes de la penya d'Aznar: Vall de Roures, Font de spatla i Mesquí.

Reb la donació el canònic de la Seu de Çaragoça, Fortuny Robert.

El bisbe Pere també fa retencions.

La carta va ser feta a Çaragoça la III kalenda d'agost de l'any de l'Era 1213.

En l'any del calendari actual correspon al dia 29 de juliol de 1175.

Idioma, llatí.

Document 2-b

Traducció del document 2-a.

Document 3-a

Carta de donació a la Tinença de Costums i Furs de la Ciutat de Çaragoça.

No apareix Mesquí, però s'afegeixen Bezeyt i Maçalió amb tots els seus termes.

La carta va ser feta a la Seu de Çaragoça el mes de desembre de l'any de l'Era 1221.

En l'any del calendari actual correspon al mes de desembre de 1183.

Idioma, llatí.

Document 3-b

Traducció del document 3-a.

Document 4-a

Presentació d'homenatge al bisbe, de Santxa i Mataló del Castell de Vall de Roures.

L'acte va ser fet el mes de gener de l'any de l'Era 1248.

En l'any del calendari actual correspon al mes de gener de 1211.

Idioma, llatí.

Document 4-b

Traducció del document 4-a.

De l'any de la primera carta (1175), fins l'any del homenatge (1211) han passat 36 anys.

tingueu lliurement, franca i sense cap obligació segons s'ha dit i, com a vostra pròpia heretat, per poder fer-hi totes vostres voluntats per sempre més Salvant la fidelitat que em deveu a mi i a tota la meua posteritat per tots els segles, Amén. També en retinc, jo el Rei, com a heretat una bona propietat per al meu senyoriat.

Sig natura d'Ildefons, rei d'Aragó, comte de Barcelona i marquès de Provença, feta aquesta carta a Osca, el mes de juliol la vigília de Sant Jaume Era MCC XIII regnant jo, per la gràcia de Déu, a l'Aragó, Barcelona i Provença.

Pere bisbe a Çaragoça----- Joan bisbe a Tarasona-----Esteve bisbe a Osca

Guillem Pere bisbe a Lleida---Balasc Romeu senior a Çaragoça per mà del rei

Balasc Maça a Bòria-----Ximeno Romeu a Tarasona---Pere de Castellaçol a Calataiud

Pere de Ortiz a Aranda-----Ximeno de Orrea a Epila---Beltran de Santa Creu a Ariza

Marc Ferris a Osca---Gonbau de Benabent a Bel--- Deus i ajuda a Sos

Pelegri de Castellaçol a Pertusa-----Fortuny d'Estada en Estadella

Ego Bernat de Caldes, escrivá reial, he escrit aquesta carta i he posat aquest senyal

(La carta original es perduda, aquesta es una copia bona i garantida feta l'any 1307)

Nº 2--a

29 de juliol de 1175

In Christi nomine et eius gratia. Sit notum cunctis quod ego Petrus Dei gratia Cesaraugustanus episcopus, cum consilio et voluntate totius capituli Cesaraugustane sedis, facimus hanc cartam donationis et confirmationis tibi Fortunius Robert canonico nostro et omni generationi ac posteritati tue in perpetuum. Placuit nobis libenti animo et spontanea voluntate quod damus et concedimus tibi illam Pinnam que dicitur d'Aznar Laganna cum omnibus suis terminis Insuper damus et addimus ad ipsam Pinnam tales terminos scilicet, Vallem de rou rem cum omnibus suis terminis Foz spatula et Mezchino cum omni bus suis terminis supradictis heremis et populatis, planus atque montanis, pascuis, silvis, aquis, lignaribus et cum omnibus que ad illos terminos pertinent et pertinere debent damus atque concedimus tibi Fortunius Robert et omni posteritati tue in perpetuum ad vestram propriam hereditatem ut popules et meliores sicut melius facere poteris ad tuum opus, et quoscumque foros et hereditatem donaveris, populatori bus qui ibi venerint populares nos laudamus atque concedimus ells. Retinemus autem nobis et successoribus nostris in perpetuum in predicta Pinna et in castro quod ibi erit, tantummodo potestatem ad forum de Barchinona. Retinemus quoque nobis post mortem tuam omnes ecclesias cum decimis predictorum terminorum et omnia ecclesiastica iura et in diebus tuis quartas et cenas. Retinemus insuper nobis quod tu et omnis posteritas tua faciatis novis exercitiis Cesaraugustane sedis. Predictum quoque donativum damus et facimus tibi et omni posteritati tue, in perpetuum ut habeatis et teneatis liberum, franchum et ingenuum sicut supradictum est ad vestram propriam hereditatem per facere inde totas vestras voluntates tu et omnis generationis et posteritas tua per secula cuncta Amen.

Huius rei sunt testes

Magister Reinaldus prior Bernardus archidiacono Petrus sacrista

Sancius preceptor Iohannes prepositus Adam Martinus de Burga et totus conventus sancti Salvatoris

Facta carta in Cesaraugusta IIII kalendas augusti ERA MCC XIII
Petrus Dei gratia Cesaraugustano episcopo
Johannes domini episcopi notarius, hanc cartam scripsit et fecit hoc sig num

Nº 2--b EL BISBE DONA A FORTUNY LA PENYA

En nom de Crist i la seva gràcia. Sigui per tothom conegut que jo en Pere a Déu gràcia bisbe de Çaragoça amb consens i voluntat de tot el capitol de la Seu Çaragoçana, fem aquesta carta de donació i confirmació a tu Fortuny Robert canònic nostre, i a totes les teves posteriors generacions a perpèuitat. Ens plau amb gust i espontanea voluntat el do nar-te a tu, la Penya dita de Aznar Laganna amb tots els seus termes. A mes donem i afegim a la dita Penya els termes següents, Vall de roures amb tots els seus termes, i Fontspalla i Mesqui amb els seus termes sobredits deserts i poblats, plans i montes, pastures, selves, aigües, fusta i amb tot alló que els termes tenen i han de tenir, a tu Fortuny donem i concedim i a la teva posteritat a perpèuitat com a propia heretat el repoblament i millores que segons la teva obra tu pogueres fer, i aquells furs i heretats que donis a qui vingueren a poblar les alabem i també les concedim. Retenim per nos i successors nostres a perpèuitat a la predicta Penya i al castell que allí es farà, solament potestat als furs de Barcelona. Retenim també per nos després de la teva mort, totes les dècimes de les esglésies del predite terme, tota jura ecclesiàstica i dictes de quartas i cenas. Retenim sobre tot nos, que tu i tota la teva descendència feu de exercit nostre sempre que fes falta per la defensa de l'església de Sant Salvador i Seu Çaragoçana. La predita donació que fem i et donem a tu i a tota la teva posteritat la teniu lliure, franca i conforme, segons es sobredit i a vostra propia heretat per fer tot alló que convingue fer, ara i en tot tems futur. Amen.

Son tots testimonis del Rei
Mestre Reinald, prior
Bernard arxidiacon. Pere sagristà. Sanç preceptor
Joan preposit, Adam, Martí de Burgia i tota la assemblea de Sant Salvador
Feta la carta a Çaragoça en la IIII kalenda d'agost Era M^o CC^o XIII°
Johan notari del senyor bisbe, escriu la carta i faig el meu senyal

(La data en calendari del naixement del Senyor 29 de juliol 1175)

Nº 3--a 1183 CARTA DE DONACIO DE COSTUMS I FUR

In Dei nomine et eius gratiam. Sit notum cunctis, tam presentis quam futuris. Quod Ego Petrus, Dei gratiam Cesaraugustanus Episcopo, cum consilio et voluntate totius Capitulum Cesaraugustanis Sedis et de Fortuny Robert canonico nostro, placuit nobis cum libenti animo et spontanea voluntate, damus, loamus et concedimus vobis popu-latores qui suis venerint per populare illa Pinna que dicitur de Aznar la Grava, et illos terminis de la predicta Pinna qui sunt scilicet, Vallem de rourem, Bezeyt, Foz spatula et Mazalion, cum omnibus suis terminis in integrum, planos, montis, pascuis, silvis, aquis, lignaribus et cum omnibus, quod ad illos terminis pertinent et pertinere devent, cum nos posider et posiderum habemus, per donatione et confirmatione Domini nos tri Alfonsi Dei gratiam Regis Aragonie, per populare predictos terminis sicut consuetudines et bonos foros Cesaraugusta Civitatis
Et dictis populores, haberant et possiderant suas hereditates salvas, liberas, francas et quitias per facere inde totas vestras voluntates in perpetuum, semper sicut ad consu etudines et bonas foros Casaraugusta cum supradicto est
Salva semper vestram fidelitate per nos et totam nostram posteritate in secula cuncta
Retinemus per nos et successoribus nostros et ecclesie Sancti Salvatoris feria seu nundine et ablutionis
Predicta donatione, damus et concedimus vobis populores et omnis posteritate in perpetuum sicut supraescripto est

Iohannes de Luna
Silvester et Iohannes Sarranus

ACTUM EST HOC, IN MENSE IANUARI IN ERA M CC XL VIII

Sig num Guillelmi Petri qui hoc scripsi

ERA M CC XL VIII = Anno Domini M DD XI = 1211

Nº 4--b

Del homenatge del Castell de Vall de roures

Sigui per tothom conegut, que jo en Matalón i jo na Sancha per nos i per tota la nostra posteritat, fem homenatge a vos noble Raimón bisbe de Çaragoça, de tal manera que el Castell de Vall de roures serà a vos fidel vasall, i atendrem i farem a vos atendre tot segons, es escrit a la carta de donació, i els nostres successors faran a vos i als vostres successors, homenatge del mateix modo.

Son testimoni de lo sobrescrit:

Fortuny Valeri
Guillem Arnalt de Pina
Pere de Barcelona
Guillem Doz
Palaçin de Sessa i
Garçia Gascon

Tots ells militars

.....
Gombald, prior de Sant Salvador
Fortuny, arxidiàcon
Pere Bertran, arxidiacon de Terol
Girald, arxidiàcon de Belchite
Joan de Luna
Silvestre i Joan Sarran

Tots ells clergues

L'acte es fet, el mes de gener del calendari de l'ERA 1249
Sen yal d'en Guillem Pere, que ha fet aquest escrit.

(1211 es la mateixa data, en el calendari de l'any del Senyor)

Jacobus